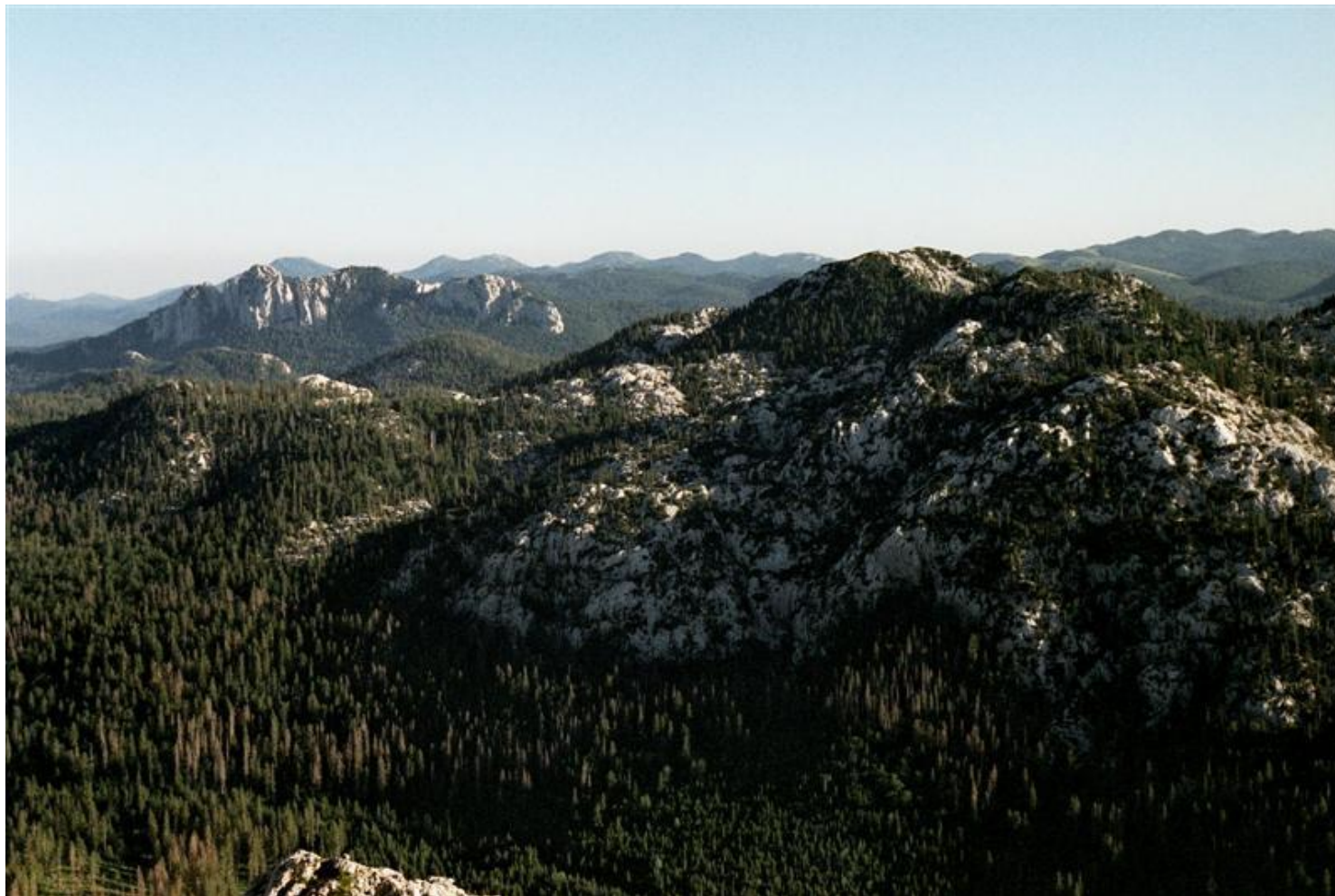

Velebit

- savjest ponovno na kušnji

NP Sjeverni Velebit proglašen je 1999. godine.

Nigdje u Hrvatskoj na tako malom prostoru nije sakupljeno toliko prirodnih fenomena kao na sjevernom Velebitu.

U okviru nacionalnog parka nalazi se prirodno najznačajnije i najzaštićenije područje u Hrvatskoj – stogi rezervat Hajdučki i Rožanski kukovi.

Vrijednosti i jedinstvenost Velebita u svjetskim razmjerima prepoznali su najveći hrvatski znanstveni i moralni autoriteti: dr. Ivo Horvat, akademik Fran Kušan, Ljudevit Rossi, Josip Schlosser i drugi, a Velebit je oduševljavao i najpoznatije svjetske biologe svoga vremena, npr. Arpada Degena (po kojem je nazvana velebitska degenija).

Rezultat njihovih nastojanja i svijesti javnosti je proglašenje nacionalnog parka Sjeverni Velebit.

Zbog očuvane divljine životinjski svijet Velebita prava je rijetkost u europskim razmjerima.

Suri orao *Aquila chrysaetos*

Divokoza *Rupicapra rupicapra*

Smeđi medvjed *Ursus arctos*

Neposredno ispod strogog rezervata Rožanski i Hajdučki kukovi, smjestilo se veliko krško polje Veliki Lubenovac, jedan od prirodno najvrjednijih i pejzažno najatraktivnijih područja sjevernog Velebita.

Nekada su na Lubenovcu Podgorci, za ljetnih mjeseci, napasali svoju stoku i pritom boravili u niskim, malenim i nadasve skromnim pastirskim stanovima građenim od suhozida.

Njihovi ostaci, način gradnje i veličina i danas su uočljivi.

Međutim, svaka idila kratko traje.

Na Velikom Lubenovcu zabijeni su kolci i označeno je područje gdje treba početi izgradnja komercijalnih objekata.

Zašto?

Zato što je Svjetska banka Hrvatskoj omogućila kredit od 20,8 mil. EUR radi implementiranja mreže Natura 2000 u Hrvatskoj, kojeg su uprava parka i Ministarstvo kulture odlučili utrošiti i za izgradnju objekata na Velikom Lubenovcu.

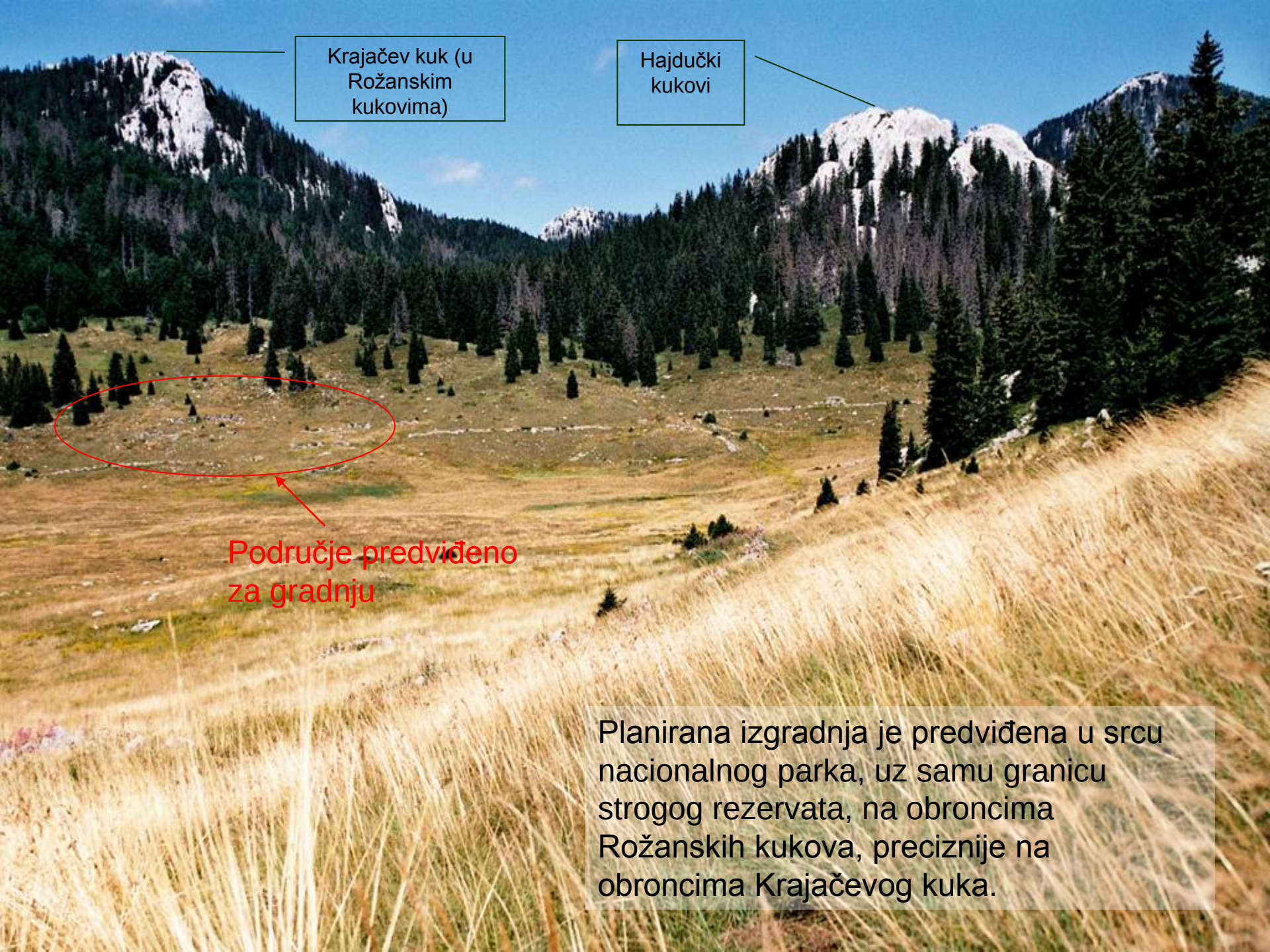

Ostaci pastirskih stanova

Područje predviđeno za gradnju

Pod krinkom obnove pastirskih stanova započinje izgradnja objekata koji su više desetaka puta veći od nekadašnjih pastirskih stanova i čija je namjena komercijalna.

Krajačev kuk (u
Rožanskim
kukovima)

Hajdučki
kukovi

Područje predviđeno
za gradnju

Planirana izgradnja je predviđena u srcu nacionalnog parka, uz samu granicu strogog rezervata, na obroncima Rožanskih kukova, preciznije na obroncima Krajačevog kuka.

Strogi rezervat – Rožanski kukovi

Budući pristup gradilištu

Područje planirane izgradnje

Za planiranu izgradnju bit će potrebno izgraditi i pristupnu cestu od postojeće bijele ceste koja zapadnim rubom Velikog Lubenovca vodi prema Lubenovačkim vratima do mjesta planirane izgradnje.

Na području Velikog Alana predviđena je gradnja čak 9 komercijalnih objekata za iznajmljivanje. Službeno obrazloženje je da će te objekte koristiti posjetitelji parka i znanstvenici. Koliko znanstvenici danas borave u nacionalnom parku i koliko njihova istraživanja koriste zaštitu prirode, nije potrebno detaljnije obrazlagati.

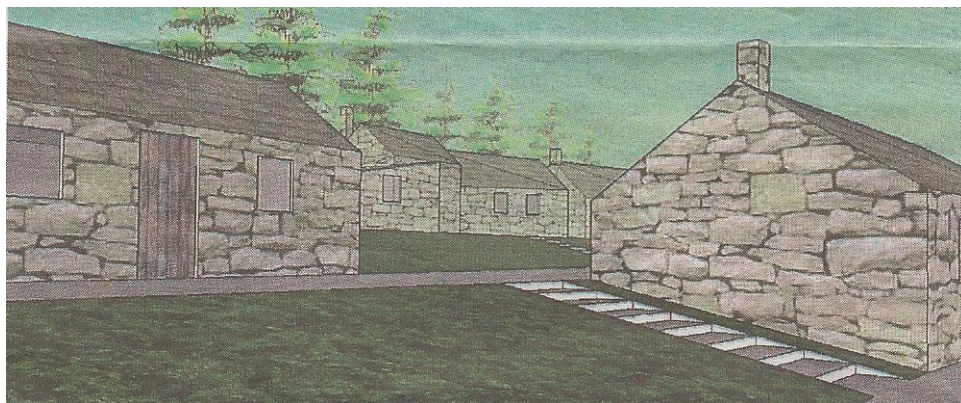

Način zaštite i korištenja prostora u nacionalnom parku mora, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, biti reguliran Prostornim planom nacionalnog parka kojeg donosi Hrvatski Sabor.

Hrvatski Sabor nikad nije donio Prostorni plan NP Sjeverni Velebit, pa stoga nikakva gradnja tamo nije dopuštena.

Kako bi prikrili nezakonitost, NP i Ministarstvo ishodovali su građevinsku dozvolu, pozivajući se na prostorni plan Grada Senja, koji se, po zakonu, ne smije primijeniti na području nacionalnog parka!

Predviđena izgradnja trebala bi izgledati ovako (izvod iz projekta).

Veličina i izgled nekadašnjih pastirskih stanova na Velikom Lubenovcu razvidni su iz fotografije.

Područje sjevernog Velebita koriste mnoge ugrožene vrste i svakom je poznavatelju prirode odmah jasno da bilo kakva izgradnja, a pogotovo pojačani pritisak posjetitelja, isključuje te vrste sa šireg područja.

Nije rijetkost u predvečerje šetati po Velikom Lubenovcu i gledati medvjedice s mladima kako tamo traže hranu te u isto vrijeme promatrati iznimno rijetkog surog orla iznad sebe. S bilo kakvom izgradnjom takva slika će zauvijek nestati.

Postavlja se pitanje što je onda smisao nacionalnog parka i strogog prirodnog rezervata?

Navedene aktivnosti **protivne su i interesima lokalnog stanovništva**, jer bi svaki nacionalni park trebao poticati gospodarske aktivnosti lokalnog stanovništva (ekološka poljoprivreda, ekoturizam, tradicijski obrti i sl.), a ne pružanjem svojih usluga (iznajmljivanjem i slično) onemogućavati lokalnom stanovništvu svako privređivanje.

U NP Sjeverni Velebit planinarima je zabranjeno kretanje izvan planinarskih staza, a u strogom rezervatu Rožanski i Hajdučki kukovi mnogi od postojećih planinarskih putova više se ne smiju koristiti zbog zaštite.

Prema tumačenju nadležnih, gradnja komercijalnih objekata i pristupnih putova, i to protivno propisima, u najvrjednijim dijelovima parka očito nije zabranjena!!!

Novcem Svjetske banke Ministarstvo kulture je već jednom financiralo bespravnu gradnju u NP Risnjak.

Tom je prilikom, u najstrože zaštićenom dijelu nacionalnog parka, izgrađena kuća tlocrtne površine 14x8 m na tri etaže te poseban objekt – veliki kameni roštilj s velikom terasom!

Zbog te bespravne gradnje bivši ravnatelj NP Risnjak pravomoćno je kazneno osuđen.

Dok su u NP Risnjak sredstva iz projekta zaštite krških područja trošena za bespravnu gradnju, u nekim drugim nacionalnim parkovima **zaštita krških područja** realizirala se obnovom voznog parka.

Nakon **projekta zaštite krških područja**, u NP Plitvička jezera devastirane su sedrene barijere u nastajanju, fenomen zbog kojega su Plitvička jezera poznata u cijelom svijetu.

Zaštita krških područja očito svima ne znači isto.

Krajačev kuk

Molimo Vas da dignete svoj glas protiv devastacije Velebita.

Velebit je, kao što to govori i ime jednog ne tako davno snimljenog dokumentarnog filma, naš *“ISPIT SAVJESTI”*.